

STORTINGET

Representantforslag 107 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Kirsti Bergstø, Kari Elisabeth Kaski, Birgit Oline Kjerstad, Ingrid Fiskaa, Kathy Lie og Grete Wold

Dokument 8:107 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kirsti Bergstø, Kari Elisabeth Kaski, Birgit Oline Kjerstad, Ingrid Fiskaa, Kathy Lie og Grete Wold om å ta kommersielle aktører ut av skolen

Til Stortinget

Bakgrunn

Barn utsettes i dag for et massivt kommersielt trykk og brudd på grunnleggende personvernrettigheter i alle aspekter av sitt liv. Det være seg mens de leker eller holder kontakten med venner, deltar på fritidsaktiviteter eller spiller spill. De samme personvernbruddene forekommer også i skolen.

Den rådende forretningsmodellen for mange digitale tjenester er å samle inn så mange personopplysninger om brukerne som mulig, for å målrette markedsføringen. Når barn bruker denne typen tjenester i skolens regi, utsettes de for inngripende kommersiell overvåking. Som en del av denne forretningsmodellen kan barns personopplysninger potensielt deles med tusenvis av selskaper. Den rådende digitaliseringen av skolen, hvor disse tjenestene brukes, har på denne måten tilrettelagt for en økning i kommersielle aktørers tilstedeværelse i barns skolehverdag og læring.

Eksposering for reklame er også en stor utfordring i skolen. I Personvernkommisjonens rapport NOU 2022:11 Ditt personvern – vårt felles ansvar – Tid for en personvernpolitikk, fremgår det at barn opplever å få mye reklame på skolens digitale enheter, og at barn ned i 12-årsalderen eksponeres for reklame for slankepill.

Norge har en tradisjon og lovgivning for å verne barn mot kommersielt press, både på TV-skjermen og på skolebenken. En digitalisering av skolen som i stor grad tar i bruk kommersielle tjenester, utfordrer dette, på elevenes og barnas bekostning.

Både små og store kommersielle selskaper tjener penger på elever i norsk skole hver eneste dag, gjennom å spore elevene og vise reklame i apper og nettsider elevene besøker. Skolehverdagen er nå gjennomkommerialisert. Dette står i sterk kontrast til kravene i personvernforordningen og opplæringslovas forbud mot reklame. I stedet skaper tjenestene kommersielt press i skolen.

I dag er det vilkårlig om barn får noen som helst form for beskyttelse mot kommersielle krefter i skolen. Kommunens størrelse og tilfanget av dyptgående teknisk og juridisk kompetanse får betydning for barns rettighetsvern. Det er hverken realistisk eller ønskelig at hver eneste skoleeier i Norge skal ha denne kompetansen. Forslagsstillerne mener det må gjennomføres et felles løft i norsk offentlig sektor, slik at alle barn i Norge får den beskyttelsen de har krav på.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

- Stortinget ber regjeringen straksinnføre krav om annonseblokkering på alle skolens digitale enheter, både på skolens område og dersom enhetene er med elevene hjem.

2. Stortinget ber regjeringen legge fram forslag i statsbudsjettet for 2026 om midler til å opprette et nasjonalt testsenter som bistår kommuner og skoleeiere med å vurdere personvern og sikkerhet i de konkrete digitale tjenestene som benyttes i skolen.
3. Stortinget ber regjeringen opprette en nasjonal katalog over digitale tjenester som er godkjent med tanke på personvern/sikkerhet.
4. Stortinget ber regjeringen opprette en personvern-norm for skolesektoren etter modell av helsenormen (Norm for informasjonssikkerhet og personvern i helse- og omsorgssektoren), og komme tilbake til Stortinget på egnet måte innen juni 2026.
5. Stortinget ber regjeringen sette ned et lovutvalg som skal vurdere elevenes rettigheter og personvern i barnehage og skole, og foreslå reguleringer som skal gjelde for kommersielle aktører som tilbyr digitale tjenester rettet mot barn og unge. Regjeringen bes også foreslå hvordan lovverket skal håndheves.
6. Stortinget ber regjeringen utrede et forbud mot kommersielle kontrakter med skoler der barn blir brukt i reklameøyemed.

5. mars 2025

Kirsti Bergstø

Kari Elisabeth Kaski

Birgit Oline Kjerstad

Ingrid Fiskaa

Kathy Lie

Grete Wold